EVROPSKA KOMISIJA

VISOKA PREDSTAVNICA
EVROPSKE UNIJE ZA ZUNANJE
ZADEVE IN VARNOSTNO
POLITIKO

Bruselj, 17.12.2012
JOIN(2012) 36 final

SKUPNO SPOROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Podpora tesnejšemu sodelovanju in regionalnemu povezovanju v Magrebu: Alžirija, Libija, Mavretanija, Maroko in Tunizija

SKUPNO SPOROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Podpora tesnejšemu sodelovanju in regionalnemu povezovanju v Magrebu: Alžirija, Libija, Mavretanija, Maroko in Tunizija

I. UVOD

1. Prebivalci Magreba so bili v središču zgodovinskih dogodkov leta 2011. V njihovih državah se je začel dolg proces sprememb in reform, ki je obsežnejši od podobnih procesov v kateri koli drugi regiji arabskega sveta. Uspeh teh procesov demokratizacije in modernizacije je v velikem interesu Evropske unije.

2. Poleg tega so v preteklem letu države Magreba znova začele spodbujati tesnejše medsebojno sodelovanje. Ti poskusi, ki jih je treba še celovito udejanjiti, izvirajo iz spoznanja, da se cilji spodbujanja blaginje, stabilnosti in demokratične preobrazbe na nacionalni ravni ne morejo v celoti uresničiti brez poglobljenih odnosov med državami Magreba.

3. Glavni namen tega sporočila je opredeliti, kako bi lahko Evropska unija podprla tesnejše sodelovanje med državami Magreba. Pri tem bo Komisija izhajala iz bogatih izkušenj Unije pri povezovanju ter interesa, ki ga ima EU v regiji kot soseda in ključna partnerica petih zadevnih držav. Na tak način si Evropska komisija in visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik) prizadevata za spodbujanje trenutnih prizadevanj partnerskih držav Magreba po poglobljenem sodelovanju na ravni Magreba ter jih skušata pri tem procesu spremljati. Močnejši in enotnejši Magreb bo prispeval k reševanju skupnih izzivov, kot so nestabilnost v Sahelu, energetska varnost ter potreba po ustvarjanju delovnih mest in boju proti podnebnim spremembam. To so zgodovinske priložnosti za poglobitev našega partnerstva.

4. To sporočilo je del celovitega odziva EU na spremembe v južnem sosedstvu. Namen predlogov iz sporočila je dopolniti, ne nadomestiti, vrsto ukrepov, ki jih je EU razvila v dveh sporočilih[1], ki sta ju leta 2011 sprejela Evropska komisija in visoki predstavnik in s katerima je bilo vzpostavljeno Partnerstvo za demokracijo in skupno blaginjo ter opredeljen prenovljen pristop k evropski sosedski politiki. Obe sporočili sta poudarili pomen večjega povezovanja jug–jug (in podregionalnega povezovanja), s katerim bi se dopolnile druge dvostranske in regionalne pobude. To sporočilo temelji tudi na „Agendi za spremembe“, tj. revidirani politiki Komisije, ki si prizadeva za financiranje zunanje pomoči, usmerjene k rezultatom[2].

5. Predlogi so v skladu z obljubo EU, da se bo pozitivno odzvala na pobude za izvedbo reform v partnerskih državah v sosedstvu, in so bili oblikovani v posvetovanju z zadevnimi partnerji. Veliko spodaj navedenih ukrepov je novih. V nekaterih primerih

---

1 „Partnerstvo za demokracijo in skupno blaginjo z državami južnega Sredozemlja“ (8. 3. 2011) in „Nov odziv na spremembe v sosedstvu: pregled evropske sosedske politike“ (25. 5. 2011).

2 „Povečanje učinka razvojne politike EU: agenda za spremembe“ (13. 10. 2011).

se omenjajo tudi obstoječe regionalne pobude, pri katerih bi bilo mogoče prizadevanja za povezovanje povečati z uporabo obstoječih orodij, a vedno s perspektive Magreba, ter dvostranske dejavnosti, kadar te prispevajo k širši koheziji v regiji.

6. Hkrati želi to sporočilo pokazati, kako pomembni so odnosi, ki so se razvili med državami Magreba in podsaharsko Afriko na eni strani ter EU in podsaharsko Afriko na drugi. V tem okviru bi se morala podpora EU za povezovanje v Magrebu jasno vključevati v širše odnose EU z afriško celino, kakor so opredeljeni v skupni strategiji EU-Afrika[3]. To vključuje zlasti tematsko partnerstvo za mir in varnost iz navedene strategije, v katerem države Magreba sodelujejo neposredno ali pa ga tesno spremljajo. Sporočilo prav tako upošteva posebno dvojno vlogo Mavretanije, ki se v geografskem smislu nahaja med arabskim Magrebom in podsaharsko Afriko.

7. Pobude za spremembe in odločitve, kako povezovanje doseči na najboljši način, sprejemajo izključno države Magreba. Zato je ponudba iz tega sporočila pripravljena v duhu solidarnosti in partnerstva v ključnem trenutku razprave, ki poteka v Magrebu v zvezi s hitrostjo in poglobljenostjo povezovanja na podregionalni ravni. Čeprav bi lahko predlogi iz tega sporočila koristili prebivalstvu celotnega Magreba, bodo pozitivni učinki vidni tudi, če bodo sprejeti le na bolj omejeni dvostranski podlagi ali neusklajeno v posameznih delih regije.

II. IZZIVI, KI SO PRED MAGREBOM

8. Magreb je regija, ki ima zelo velik razvojni potencial. Leži med podsaharsko Afriko in Evropsko unijo na eni strani ter vzhodnim Sredozemljem na drugi in ima zato dostop do atlantskih in sredozemskih obal ter potencialnih celinskih prometnih poti. To je tudi regija z veliko naravnimi in človeškimi viri, države pa družijo skupne kulturne in jezikovne vezi.

9. Kljub temu je Magreb še naprej ena od najmanj povezanih regij v svetu, zato se na splošno njegov razvojni potencial ni mogel razviti. Z gospodarskega vidika se ocenjuje, da znašajo stroški nepovezanega Magreba približno 1–2 % BDP. Vendar dejanski stroški nepovezovanja presegajo gospodarsko rast ter vključujejo stroške varnosti in širšega človeškega razvoja v regiji.

10. Izzivi, ki so pred regijo, so bili obširno obravnavani. Mednje sodijo:

Demokratične reforme

(a) Vse države Magreba so v procesu sprejemanja političnih reform. V političnem smislu ima javnost velika pričakovanja v zvezi z udeležbo v javnem življenju, odgovornostjo, dostopom do informacij, svobodo izražanja in dostopom do pravnega varstva. Povečal se je pomen civilne družbe, ki je bolje pripravljena na to, da opravlja svojo vlogo legitimne partnerice lokalne vlade pri oblikovanju bolj vključujoče družbe. Z izboljšanjem volilnih postopkov se je izboljšalo tudi odgovorno upravljanje v regiji. Parlamenti in različne nove

[3] „Strateško partnerstvo Afrika-EU. Skupna strategija EU-Afrika“, srečanje na vrhu med EU in Afriko v Lizboni, 2007, št. dokumenta 16344/07.

politične stranke/gibanja imajo potencial, da se razvijejo kot ključni akterji. Vendar so institucije, potrebne za zaščito demokratičnih vrednot, pravno državo in spoštovanje človekovih pravic, še šibke. V tem okolju bo nalogo okrepitve in spodbujanja demokratičnih reform, ki v celoti upoštevajo mednarodne standarde na področju človekovih pravic, še vedno težko izpolniti.

Družbeno-gospodarske reforme

(b) Rast je v Magrebu še vedno prešibka, da bi absorbirala velike tokove prebivalstva na trg dela, zmanjševala revščino in brezposelnost (med 10 % in 18 % v Alžiriji, Maroku in Tuniziji ter nad 30 % v Mavretaniji v letu 2011). Poročilo o izzivih razvoja v arabskem svetu za leto 2011 („Arab Development Challenges Report 2011“), ki ga je pripravil Program ZN za razvoj, ocenjuje, da morajo tudi po konzervativnem scenariju (tj. ohranjanje sedanjih stopenj brezposelnosti in stopenj udeležbe na trgu dela) države Magreba ustvariti 1,8 milijona delovnih mest do leta 2015 in 7,8 milijona do leta 2030. Če ne bi bilo zadostnih novih zaposlitvenih možnosti, ne bi bil izkoriščen človeški kapital, ki ga predstavljajo mladi, kar bi lahko na koncu pripeljalo do dodatnega poslabšanja razmer. Brez povečanja rasti in učinkovitih politik za spodbujanje zaposlovanja (vključno z naložbami v človeški kapital in spodbujanjem dostojnega dela) bo stopnja brezposelnosti med mladimi še vedno visoka, neformalni sektor pa bo še naprej zavzemal pomemben delež v realnem gospodarstvu. Zato bodo ti dejavniki še naprej predstavljali velika tveganja za prihodnjo družbeno stabilnost in proces demokratične tranzicije.

(c) Rast v kmetijstvu v številnih državah Magreba ovirajo strukturni problemi, kot so omejene naložbe, razpoložljivost vode, degradacija tal, podnebne spremembe in slab dostop do osnovnih storitev. Kmetijski sektor se sooča z izzivom večje in kakovostnejše proizvodnje. To pomeni, da bo treba povečati kmetijsko produktivnost, preiti na trajnostne načine proizvodnje in izboljšati življenjske pogoje na podeželskih območjih na podlagi dolgoročnih strategij.

(d) Potencial za razvoj resnično razvejanih gospodarstev, ki temeljijo na nastanku močnega zasebnega sektorja, ostaja v veliki meri neizkoriščen. Magrebu do zdaj še ni uspelo ustvariti regionalnih potrošniških trgov, izkoristiti ekonomije obsega in v celoti izkoristi ugodne lege v bližini Evrope in večjih medcelinskih pomorskih poti, da bi razvil regionalne proizvodne povezave in se vključil v globalno verigo dodane vrednosti, kar bi mu omogočilo, da bi postal privlačnejši za naložbe. Prepogosto se je v zaprtih gospodarstvih dogajalo, da je cvetelo le nekaj domačih podjetij, ki so uspevala z iskanjem rente in utrjevala svojo monopolno moč. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da je glavna ovira za naložbe in sklepanje poslov korupcija.

(e) Kar zadeva družbeni in človeški razvoj, je kljub pomembnim dosežkom na nekaterih področjih, zlasti na področju izobraževanja in pričakovane življenjske dobe, velik del prebivalstva še naprej brez ustrezne zaposlitve, socialne zaščite ali socialnih pravic[4]. Poleg tega v večini držav Magreba še

[4] Glej Poročilo o izzivih razvoja v arabskem svetu za leto 2011 („Arab Development Challenges Report 2011“), ki ga je pripravil Program ZN za razvoj.

vedno obstajajo precejšnja notranja socialna nesorazmerja, bogastvo pa je skoncentrirano le na nekaterih področjih. Zato se prebivalstvo držav Magreba še vedno izseljuje, in sicer predvsem v Evropo, pri čemer je izjema le Libija. Prav tako so to tranzitne države za nezakonite migracije v Evropo. Trajnostni razvoj se lahko doseže samo, če je mlajša generacija dobro izobražena ter sposobna sodelovati v družbenem in gospodarskem življenju v svoji državi. Dobro izobraženo prebivalstvo je osnova za stabilnost, prispeva pa lahko tudi k nastanku demokratične družbe. Visokošolske ustanove so ključni akterji demokratične tranzicije, saj so odgovorne za usposabljanje nove generacije voditeljev in učiteljev. Poleg tega je po arabski pomladi reforma kulturne politike postala še posebno pomembna.

Globalne nevarnosti

(f) Vprašanji terorizma in mednarodnega kriminala sta najpomembnejša vzroka za skrb v tej regiji in na širšem območju južnega sosedstva ter Sahela. Organizacija Al-Kaida v islamskem Magrebu je vzpostavila teroristično mrežo, zlasti v Magrebu in Maliju. Položaj se je poslabšal po konfliktu v Libiji. Povečali so se trgovanje z orožjem in mamili, trgovina z ljudmi ter prisotnost džihadskih borcev, ki so sodelovali v konfliktu in destabilizirali območje Sahela in Sahare. Prav tako je konflikt sprožil upor Tuaregov na severu Malija, s čimer se je vpliv Organizacije Al-Kaida v islamskem Magrebu še razširil. Za uresničitev ciljev, ki jih je EU opredelila v svoji strategiji za varnost in razvoj Sahela[5] (strategija zajema območje Alžirije, Mavretanije, Malija in Nigra, a je njeno izvajanje osredotočeno na zadnje tri države), bo treba tesno sodelovati z državami Magreba, na katere dogajanje na tem območju neposredno vpliva in so po drugi strani tudi akterji tega območja.

Okolje in podnebne spremembe

(g) Magreb je območje, ki se sooča s številnimi izzivi na področju okolja in izkoriščanja naravnih virov. Potrebni so nacionalni in regionalni ukrepi za reševanje okoljskih vprašanj, vključno s tistimi, ki so povezana z zrakom, vodo, morskim okoljem, tlemi in biotsko raznovrstnostjo. Poleg tega lahko države Magreba zelo prizadenejo podnebne spremembe, katerih posledice že čutijo, kar ima lahko hude posledice za ključne gospodarske sektorje (npr. kmetijstvo, turizem, cene hrane). Po drugi strani ta regija ponuja edinstvene priložnosti za razvoj z nizkimi emisijami ogljika, zlasti z večjim poudarkom na obnovljivih virih energije in energetski učinkovitosti, ki bi jih bilo mogoče uresničiti s čezmejnimi projekti in politikami. To bi prispevalo k ustvarjanju delovnih mest in privabljanju naložb v regijo.

III. UNIJA ARABSKEGA MAGREBA, UNIJA ZA SREDOZEMLJE, SKUPINA 5+5 – PROŽEN IN PRAGMATIČEN PRISTOP

11. EU je zavezana poglobitvi dvostranskih odnosov z državami Magreba. Hkrati pa meni, da je treba poživiti različne regionalne organizacije in strukture, ki že

[5] Strategija Evropske unije za varnost in razvoj Sahela, 31. marec 2011.

obstajajo, da bi rešili skupne izzive. EU je pripravljena okrepiti svojo podporo ter razviti sinergije in izboljšati usklajevanje z obstoječimi pobudami na dvostranski ravni.

12. Predlagano prihodnje srečanje na vrhu Unije arabskega Magreba bo pomemben dogodek, ki bo dal povezovanju na območju Magreba nov zagon. Evropska komisija in visoki predstavnik pozdravljata že doseženi napredek pri razvijanju dialoga z Unijo arabskega Magreba in sta zavezana njegovi krepitvi in razvoju novih področij sodelovanja, kar bo temeljilo predvsem na strokovnem delu, ki je že bilo opravljeno v sodelovanju z Unijo arabskega Magreba.

13. Nekateri mednarodni okviri so lahko koristni za spodbujanje obsežnejšega in izboljšanega sodelovanja med državami Magreba ter z njihovimi severnimi in južnimi sosedami. Unija za Sredozemlje lahko s svojo prožnostjo spodbuja projekte podregionalnega sodelovanja v korist držav Magreba. Skupina petih držav južnega Sredozemlja EU in Magreba (tako imenovana skupina „5+5“[6]) je pomembna, ker vzpostavlja sodelovanje med zadevnimi državami na podlagi skupnih interesov in ciljev, ki jih lahko v nekaterih primerih podpre EU, na primer s financiranjem študij izvedljivosti ali priprav projektov. Tudi pobuda „pays du champ“ (države, ki so postale neodvisne v okviru dekolonizacije: Alžirija, Mali, Mavretanija, Niger), katere cilj je obravnavanje saharsko-sahelske razsežnosti, in strategija EU za Sahel zagotavljata okvir za tesno sodelovanje z Magrebom.

14. Upoštevati je treba tudi afriško celinsko razsežnost: območje Magreba bo še naprej povezano z medregionalnimi in celinskimi pobudami v okviru Skupne strategije EU-Afrika, zlasti s podporo vseafriškemu programu, če bo pripravljen.

IV. MOŽNOST POGLOBITVE SODELOVANJA IN POVEZOVANJA V MAGREBU; MOREBITNI PRISPEVEK EU

15. Tesnejše povezovanje v Magrebu ne bi koristilo le državljanom petih zadevnih držav, ampak tudi njihovim sosedam, vključno z Evropsko unijo. Za EU je razvoj območja stabilnosti in blaginje v Magrebu, ki temelji na demokratični odgovornosti in pravni državi, ključni cilj, ki ga želi doseči v dvostranskih odnosih in ga je mogoče okrepiti samo z regionalnim pristopom. Države na obeh straneh Sredozemlja bodo imele koristi od večje stabilnosti, bolj povezanih trgov, tesnejših medčloveških stikov ter poglobitve intelektualnih, gospodarskih in kulturnih izmenjav.

V tem okviru bi lahko EU podprla veliko pobud iz spodaj navedenih področij in uporabila številne instrumente, od okrepljenega političnega dialoga do tehnične pomoči in posebnih projektov.

A. Demokratične reforme

16. EU že podpira demokratične reforme v državah Magreba ob upoštevanju posebnih okoliščin v vsaki zadevni državi. Poleg teh ukrepov lahko EU:

---

[6] Zahodnosredozemski forum je sestavljen iz Alžirije, Francije, Italije, Libije, Malte, Maroka, Mavretanije, Portugalske, Španije in Tunizije.

➢ podpre regionalne in podregionalne pobude, namenjene krepitvi organizacij in mrež civilne družbe, da bi spodbudila tesnejše sodelovanje z njimi na področju demokratičnega upravljanja, odgovornosti in političnega dialoga[7]. To se lahko doseže z uporabo Evropskega instrumenta sosedstva in partnerstva, vključno s Skladom za civilno družbo v južnem sosedstvu, evropskim instrumentom za demokracijo in človekove pravice ter programom za nedržavne akterje in organe lokalnih skupnosti. S tem v zvezi lahko EU organizira in podpre tudi podregionalne pobude, kot so magrebski socialni forum, magrebski sindikalni forum, mreže civilne družbe itd.,

➢ podpre intenzivnejše sodelovanje in izmenjave med parlamenti držav Magreba ter tistimi iz držav članic EU in Evropskim parlamentom,

➢ še naprej podpira prizadevanja partnerskih držav Magreba za posodobitev njihovih pravosodnih sistemov, vključno z boljšim dostopom do pravnega varstva, neodvisnostjo sodstva in spoštovanjem pravne države,

➢ okrepi institucionalno zmogljivost lokalnih organov na področju lokalne uprave in postopkov sprejemanja odločitev ter zagotavljanja storitev, zlasti kar zadeva preglednost, reforme na področju decentralizacije in zagotavljanje kakovostnih storitev prebivalstvu prek sodelovanja z lokalnimi organi EU,

➢ vzpostavi nov program za okrepitev vloge medijev in kulture v Magrebu kot sredstev za dosego demokratizacije, podpore svobode izražanja in reševanja sporov. Ta program bo med drugim podpiral medsebojno sodelovanje na podregionalni ravni in podpiral proces preoblikovanja državnih medijev v medije, ki izvajajo javne storitve.

B. Globalne nevarnosti

17. Države Magreba nosijo največjo odgovornost za boj proti terorizmu in različnim oblikam prepovedane trgovine. Uspeh pri tem bo dosežen le s tesnim sodelovanjem in zato EU podpira vsa prizadevanja za spodbujanje tesnejšega sodelovanja med vsemi državami Magreba na tem področju. Desetletja trajajoči konflikti in stalne napetosti zaradi več nedavnih sporov lahko dodatno ogrozijo varnost in nadaljnje povezovanje. Po mnenju EU lahko nestabilnost na območju Sahare/Sahela ogrozi tudi njeno lastno varnost in zato mora tudi sama poglobiti dialog z okrepitvijo prizadevanj za sodelovanje z državami v regiji. Poleg tega je treba okrepiti prizadevanja za zmanjšanje nedovoljene trgovine s kemičnimi, biološkimi, radioaktivnimi in jedrskimi snovmi.

18. S tega vidika lahko EU:

➢ vzpostavi redne stike med vojaškim štabom EU, Centrom Evropske unije za analizo obveščevalnih podatkov, Europolom in pristojnimi organi v državah Magreba, da bi se zagotovila boljša izmenjava informacij,

➢ po potrebi zagotovi tehnično svetovanje pristojnim organom držav Magreba in strukturam, dejavnim v boju proti terorizmu in različnim oblikam prepovedane trgovine,

➢ sodeluje pri dejavnostih, katerih namen je zagotavljanje varnosti, v okviru skupine „5+5“ ter podpre njihov razvoj, zlasti kadar gre za civilne in vojaške dejavnosti za upravljanje zračnega in morskega prometa ter upravljanje mej,

---

[7] V skladu s sporočilom „Korenine demokracije in trajnostnega razvoja: sodelovanje Evrope s civilno družbo na področju zunanjih odnosov,“ Bruselj, COM(2012) 492 final z dne 12. septembra 2012, ter sklepi Sveta EU z dne 15. oktobra 2012.

➢ podpre sodstvo ter policijske in vojaške šole/centre za usposabljanje držav Magreba pri razvoju programov usposabljanja, odprtih za udeležence iz te regije in Afrike, z zagotavljanjem strokovnega svetovanja, če je to potrebno,

➢ podpre ukrepe za gradnjo zmogljivosti, tehnične izmenjave in izmenjave najboljših praks z EU, da bi se odpravili pogoji, ki povzročajo širjenje terorizma, in spodbudila odpornost družbe proti podžiganju, novačenju in nasilni radikalizaciji, zlasti mladih,

➢ okrepi prizadevanja v okviru pobude centrov odličnosti EU za zmanjšanje kemičnega, biološkega, radiacijskega in jedrskega tveganja,

➢ v skladu s skupnima sporočiloma iz leta 2011[8] podpre prizadevanja za reševanje konfliktov in dosego sprave, zlasti z ukrepi za krepitev zaupanja, če jo zadevni akterji k temu povabijo.

C. Podpora vključujočemu gospodarskemu razvoju

19. Strukturne težave visoke brezposelnosti, šibkih institucij za izobraževanje in usposabljanje ter institucij trga dela, šibkega zasebnega sektorja ter nizkih ravni trgovinskega in gospodarskega povezovanja so medsebojno povezane. Brez konkurenčnega zasebnega sektorja bo ustvarjenih le malo dostojnih delovnih mest. Brez prizadevanj za sprejetje reforme izobraževalne politike in politike zaposlovanja zasebni sektor ne bo mogel rasti. Brez odprtih in povezanih gospodarstev bo le malo konkurence, trgi bodo neizkoriščeni, naložb, potrebnih za ustvarjanje delovnih mest, pa ne bo[9].

Ustvarjanje delovnih mest

20. Izobraževanje in usposabljanje sta ključna za ustvarjanje delovnih mest in zaposlitvenih možnosti. V Magrebu se bodo morali nacionalni izobraževalni sistemi bolj posvečati vprašanju zaposlitvenih možnosti in spodbujati zlasti dvig kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter povečanje izrabe takšnih priložnosti. Hkrati se mora proces posodabljanja sistemov visokošolskega izobraževanja še naprej osredotočati na izboljšanje kakovosti teh sistemov in usklajenost s potrebami trga dela. Poleg tega bi bilo treba ukrepe trga dela, ki se osredotočajo na stran povpraševanja, dopolniti z učinkovitim socialnim dialogom.

21. Nacionalne izobraževalna politika in politika zaposlovanja se lahko koristno dopolnita z regionalnimi pobudami. V tem smislu lahko EU:

➢ podpre oblikovanje mrež med ustreznimi partnerji s področja izobraževanja/zaposlovanja na celotnem območju Magreba (izobraževalne ustanove in socialni partnerji),

➢ pomaga pri krepitvi tehničnih izmenjav na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter pri vprašanjih zaposlovanja v Magrebu, vključno z javnimi zavodi za zaposlovanje,

➢ prouči izvedljivost tehničnih izmenjav med državami Magreba na izbranih področjih v okviru marakeškega okvira ukrepov s poudarkom na zaposlovanju, zaposlitvenih možnostih in dostojnemu delu,

---

[8] Glej opombo št. 1.

[9] Glej tudi: Regional Trade Facilitation and Infrastructure Study for Maghreb Countries („Študija o spodbujanju regionalne trgovine in infrastrukture za države Magreba“), 20. junij 2012, Svetovna banka.

➢ še naprej podpira posodobitev sistemov visokošolskega izobraževanja v magrebskih državah prek programov Tempus in Erasmus MUNDUS ter njunih naslednikov. Ta orodja se bodo še naprej uporabljala za spodbujanje prostovoljne konvergence sistemov visokošolskega izobraževanja partnerskih držav ob upoštevanju razvoja v EU v okviru bolonjskega procesa.

Razvoj zasebnega sektorja

22. Predstavniki zasebnega sektorja v Magrebu so poudarili, da so razvoj znanj in spretnosti, kakovost proizvodnje, dostop do financiranja, dostop do trgov (znotraj in zunaj regije), razvoj podeželja in razvoj kmetijsko-živilskega sektorja ter zlasti regulativna preglednost in pravna varnost ključni pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za razvoj zasebnega sektorja.

23. Vlade morajo ustvariti prostor za podjetništvo, inovacije in razvoj MSP, zagotoviti enake konkurenčne pogoje za vse gospodarske subjekte ter zmanjšati neučinkovitost in korupcijo znotraj javne uprave. Pri tem je še zlasti pomemben pošten in enostaven dostop do trga javnih naročil. Mreže podjetnikov, trgovinskih zbornic in drugih zainteresiranih strani lahko ustvarijo priložnosti za medsebojno podporo, pa tudi mehanizme za iskanje strank in dobaviteljev. Področje, ki bi mu bilo treba nameniti posebno pozornost, je spodbujanje ženskega podjetništva.

24. Države Magreba bodo ključne partnerice EU v novem okvirnem programu za raziskave „Obzorje 2020“, v katerem je močno poudarjena razsežnost mednarodnega sodelovanja. Sodelovale bodo pri pripravi skupnega programa za raziskave in inovacije EU in sredozemskih partnerskih držav. Z EU bodo razvile partnerstva prek dialogov o politikah na področju znanosti, skupnih raziskovalnih pobud za reševanje skupnih družbenih izzivov v zvezi z vodo, varnostjo hrane, zdravjem, okoljem, energetiko, pa tudi prek gradnje raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti.

25. Na podlagi svojih obstoječih ukrepov pomoči v regiji v podporo razvoja zasebnega sektorja lahko EU:

➢ podpre povezovanje v mreže poslovnežev iz držav Magreba, vključno prek nacionalnih združenj in s prirejanjem dogodkov,

➢ podpre vzpostavitev mreže za zagotavljanje svetovanja podjetjem iz Magreba, ki nameravajo opraviti naložbe v drugih državah Magreba (razvoj poslovnih načrtov, poznavanje lokalne zakonodaje itd.),

➢ tehnično podpre banke iz Magreba, ki želijo razširiti svoje poslovanje v regiji (npr. plačilni sistemi),

➢ prek novega evropskega sosedskega programa za kmetijstvo in razvoj podeželja podpre partnerske države pri sprejemanju politik za močnejšo in bolj vključujočo rast na podeželju in v kmetijsko-živilskem sektorju,

➢ spodbuja žensko podjetništvo, vključno prek mentorstva, olajšanja dostopa do financiranja in zagotavljanja državne pomoči za zagonska podjetja,

➢ zagotovi usposabljanje na delovnem mestu in mentorstvo v MSP v drugih partnerskih državah za mlade strokovnjake/nove podjetnike, ki nameravajo ustanoviti svoje podjetje, da se spodbudijo uspešna zagonska podjetja in razvoj poslovnih zamisli ter vzpostavijo zmogljivosti ponudnikov podpornih storitev za podjetja,

➢ po odločitvi o povečanju zmožnosti posojanja Evropske investicijske banke in Evropske banke za obnovo in razvoj ter drugih evropskih finančnih institucij zagotovi

nadaljnjo pomoč za podporo razvoja MSP. Na tem področju bi bilo mogoče razviti sodelovanje s prihodnjo magrebsko razvojno banko,

- razširi Evropsko podjetniško mrežo, ki je že prisotna v regiji, na preostale partnerske države, ki jih še ne zajema[10], ter vključi podjetniške grozde in druge podjetniške mreže v evropske platforme za sodelovanje.

26. Kultura ima zelo pomembno vlogo pri zagotavljanju trajnostnega človeškega, družbenega in gospodarskega razvoja.

V Magrebu lahko EU:

- podpre razvoj kulturnega sektorja kot nosilca trajnostnega razvoja regije s spodbujanjem reforme kulturne politike in krepitvijo usposobljenosti oblikovalcev zadevne politike ter podporo spodbujanja naložb, zasebnega sektorja in razvoja poslovnih zmogljivosti gospodarskih subjektov, ki se ukvarjajo s kulturo, zlasti na ravni Magreba.

Trgovina

27. Okrepljeno regionalno trgovinsko povezovanje med državami Magreba ter vzpostavitev poglobljenih in celovitih območij proste trgovine med partnerskimi državami Magreba in EU bi koristila obema stranema. Podjetja in vlagatelji iz EU bi lahko izkoristili večji razvoj trga in njegovo povezovanje, kar ne bi le odprlo večjih izvoznih trgov, ampak bi omogočilo tudi vključitev te regije v njihova proizvodna omrežja. Z odpravo obstoječih ovir za trgovino, odpiranjem meja (vključno z mejo med Alžirijo in Marokom) in vključitvijo regije v svetovne dobavne verige in proizvodna omrežja bi se lahko sprostil tudi znaten gospodarski potencial. Vendar je takšen razvoj odvisen od politične volje partnerskih držav.

28. Da bi EU spodbudila globlje trgovinsko in gospodarsko povezovanje v Magrebu, je osredotočila svojo podporo na diverzificirano in okrepljeno trgovinsko povezovanje v okviru sodelovanja jug-jug ter na spodbujanje naložb. Na dvostranski ravni je EU doslej svoja prizadevanja usmerjala v tiste države, ki še niso pristopile k STO (Alžirija in Libija), ter v postopno vzpostavitev poglobljenih in celovitih območij proste trgovine (Maroko in Tunizija). Vzpostavitev mreže takih sporazumov med EU in Magrebom, pa tudi med samimi partnerskimi državami Magreba bi navsezadnje prispevala k uresničitvi vizije nastanka gospodarske skupnosti med EU in njenimi partnericami v okviru evropske sosedske politike.

29. Na podlagi obstoječih trgovinskih odnosov med EU in državami Magreba lahko EU:

- dodatno podpre razvoj regionalnih proizvodnih povezav z izkoriščanjem možnosti za kumulacijo porekla med člani panevro-mediteranskega območja in ozaveščanjem o tem ter spodbuja sprejetje pričakovanih novih pravil, prilagojenih izvoznikom (kar je še zlasti pomembno za tekstilno industrijo, pa tudi industrijo, ki ustvarja višje dodane vrednosti),
- še naprej zagotavlja podporo ter tehnično strokovno znanje in izkušnje za trgovinsko in gospodarsko povezovanje v okviru Unije arabskega Magreba in Sporazuma iz Agadirja,
- podpira pobude med partnerskimi državami Magreba za ozaveščanje o trgovinskih in naložbenih pogojih, na primer prek mehanizma za evro-sredozemsko

[10] Tunizija je edina država na območju Magreba, ki je že vključena v Evropsko podjetniško mrežo.

trgovino in naložbe, da bi se zmanjšale netarifne ovire pri trgovini ter izboljšali in posodobili carinski postopki in objekti, s čimer bi se spodbudila trgovina znotraj regije,

- olajša trgovino z industrijskimi izdelki z zaključkom priprav za začetek pogajanj o sporazumu o ugotavljanju skladnosti in prevzemanju industrijskih izdelkov z vsako od držav Magreba,
- okrepi sodelovanje s poslovno skupnostjo Magreba, da bi podjetjem omogočila, da lažje sporočajo svoje interese in pomisleke glede pobud za trgovino in naložbe v regiji. Ustanovitev poslovnega foruma EU-Magreb bi lahko bil prvi korak v tej smeri.

D. Infrastruktura in infrastrukturna omrežja

30. Za učinkovito regionalno trgovinsko in gospodarsko povezovanje so potrebne regionalne infrastrukturne povezave in logistika ter ugodno okolje za gospodarske subjekte, ki se ukvarjajo s trgovanjem. Infrastrukturne pobude morajo biti usklajene z reformami, namenjenimi spodbujanju olajševanja trgovine, boljšega in pravičnejšega regulativnega sistema ter tudi liberalizacije in povezovanja regionalnih storitvenih sektorjev (prometnih in telekomunikacijskih storitev itd.).

Promet

31. Na področju prometa je prednostna naloga še vedno razvoj vsemagrebskega omrežja. To omrežje bo del prihodnjega vsesredozemskega prometnega omrežja, ki bo razvito v okviru evro-sredozemskega sodelovanja (evro-sredozemsko partnerstvo). Zagotavljalo bo potrebno ogrodje za razvoj trgovine znotraj regije, ki bo gospodarskim subjektom in državljanom na obeh straneh Sredozemskega morja zagotavljalo vrsto povezav. Odprtje kopenske meje med Alžirijo in Marokom bo odločilno za dokončanje vsemagrebskih avtocest ter posledično za razvoj trgovine in medčloveških stikov.

32. Za pospešitev napredka pri razvoju prometnega omrežja so nepogrešljiva usklajena prizadevanja regionalnih in podregionalnih omrežij in struktur, kot so evro-sredozemsko partnerstvo, skupina ministrov za promet zahodnega Sredozemlja, Unija arabskega Magreba, Unija za Sredozemlje ter finančne institucije.

33. V letalskem sektorju je cilj tesnejšega povezovanja s sosednjimi državami EU vzpostavitev širšega skupnega evropskega zračnega prostora. Države Magreba so bile seznanjene tudi s ponudbo za oblikovanje skupnega sredozemskega zračnega prostora.

34. EU lahko:

- podpre pripravo študij, uspešnih projektov in programov tehnične pomoči ter spodbuja tesnejše usklajevanje med zadevnimi akterji pri razvoju vsemagrebskega omrežja, pomorskih povezav med EU in Magrebom ter skupnega sredozemskega zračnega prostora,
- spodbuja razvoj pomorskih povezav v skladu s konceptom „pomorskih avtocest“, da bi se dodatno izboljšale prometne povezave med EU in državami Magreba ter v sami regiji Magreba z boljšo povezavo med vseevropskim prometnim omrežjem in vsemagrebskim omrežjem,

- razvije skupni evropski zračni prostor s sklenitvijo sporazumov o zračnih prevozih z nekaterimi državami Magreba, kakršen je bil sklenjen z Marokom,
- še naprej uporablja Sklad za spodbujanje naložb v sosedstvo za zbiranje dodatnega financiranja za kritje regionalnih naložbenih potreb na področju prometne infrastrukture, zlasti z uporabo tehnične pomoči in financiranja, da se dopolnijo manjkajoče povezave vsemagrebskih avtocest, predvsem na mejnih prehodih,
- še naprej podpira uporabo, razvoj in razporejanje interoperabilnih inteligentnih prometnih sistemov,
- spodbuja evropske agencije, ki se ukvarjajo s prometom, kar že velja za letalstvo, da v okviru svojih pooblastil zagotovijo tehnično podporo, vključno z večjo izmenjavo izkušenj z državami Magreba.

Sektorja informacijskih družb / informacijskih mrež

35. Kljub razširjeni uporabi priljubljenih informacijskih orodij v času arabske pomladi je Magreb regija, kjer ima dostop do interneta od 5,5 % prebivalstva v Libiji do 34 % v Tuniziji (kar je še vedno malo v primerjavi z mednarodnimi standardi). Države zaradi zastarele infrastrukture IKT in regulativnih okvirov ne morejo v celoti izkoristiti prednosti informacijske družbe in potenciala IKT za povečanje produktivnosti. Poleg tega lahko zamude pri liberalizaciji telekomunikacijskih storitev povzročijo resne ovire za nadaljnje regionalno trgovinsko povezovanje.

36. EU lahko:

- zagotovi tehnično pomoč za posebne potrebe Magreba na področju približevanja zakonodaje z izmenjavami najboljše prakse,
- podpre sodelovanje med regulativnimi organi EU in Magreba,
- podpre študije o gospodarskih in pravnih učinkih spreminjanja regulativnega okvira za elektronske komunikacije in e-poslovanje z nacionalne in regionalne perspektive,
- prouči možnosti za sprejetje ukrepov, katerih cilj bi bil izboljšati regionalno povezljivost in zagotoviti podporo gradnji zmogljivosti raziskovalne skupnosti ter razvoju in uporabi regionalne elektronske infrastrukture.

Energetika

37. EU in Magreb sta dolgoletna partnerja v energetskem sektorju (trgovina z nafto in plinom, naftovodi in plinovodi, razvoj ogljikovodikov, npr. v Alžiriji in Libiji, sinhrona medsebojna povezanost električnih omrežij, pretoki električne energije v Maroko). Na podlagi tega sodelovanja zdaj obstaja realna možnost razvoja integriranega energetskega območja v okviru poglobljenega partnerstva, ki bo koristilo Magrebu in EU in katerega izhodišče bodo obnovljivi viri energije, boljša energetska učinkovitost in razvoj integriranega trga z električno energijo. Takšno območje bi lahko prispevalo k širšim ciljem spodbujanja trgovine znotraj Magreba in trgovine med EU in Magrebom/Sredozemljem. Lahko bi prispevalo tudi k doseganju ciljev EU v zvezi z razvojem obnovljivih virov energije po letu 2020[11]. Obsežne naložbe v obnovljive vire energije, vključno z naložbami za zagotavljanje rezervne zmogljivosti proizvodnje električne energije v celotnem Magrebu, bi hkrati povečale energetsko varnost. Poleg tega bi takšne naložbe pripomogle k ustvarjanju novih in

[11] „Energija iz obnovljivih virov: glavni akter na evropskem energetskem trgu,“ COM(2012) 271 z dne 6. junija 2012.

več delovnih mest, med drugim z razvojem industrije, dejavne na področju lokalnih obnovljivih virov energije, raziskav in inovacij, večjo mednarodno konkurenčnostjo ter izboljšanjem kakovosti zraka in zdravja. Pomembne bi bile tudi za prizadevanja na področju boja proti podnebnim spremembam in izvajanja strategij razvoja z nizkimi emisijami. Magrebski energetski trg, ki se vedno bolj napaja iz obnovljivih virov, bi lahko postopoma zmanjšal stroške, ki jih imajo uvozniki energije z njenim uvozom, in proizvajalcem ogljikovodikov zagotovil dodatno prožnost pri uporabi njihovih rezerv.

38. Magreb kot podregija bi lahko na tem področju postal vodilni v sredozemskem območju, poleg tega pa še vedno deloval v skladu s širšim pristopom (npr. Unija za Sredozemlje, načrt za sončno energijo v Sredozemlju itd.). V tem smislu je mogoče opredeliti več konkretnih korakov za razvoj območja električne energije v zahodnem Sredozemlju do leta 2020 oz. 2025:

- strukture regionalnega sodelovanja (MEDREG – sodelovanje med energetskimi regulatorji euro-sredozemskega območja, in MED-TSO – sodelovanje med upravljavci prenosnih omrežij euro-sredozemskega območja) so na podlagi skupnih tehničnih pravil pripravljene še naprej pomagati pri razvoju skupnih kodeksov omrežja, ki bi se lahko uporabili v pilotni fazi v Magrebu,
- opredeliti je treba postopne korake za integracijo trga – zlasti na podlagi časovnega načrta iz Alžira. Vključeni bi morali biti elementi, kot so: dvostransko dodeljevanje zmogljivosti na podlagi skupnih načel do leta 2014, usklajeno dodeljevanje zmogljivosti do leta 2016, ustanovitev regionalne platforme za trgovanje z električno energijo do leta 2016 oz. 2020 itd.,
- zagotoviti je mogoče večjo podporo za reforme energetskega sektorja, med drugim tudi za regionalno sodelovanje in regionalne organizacije (npr. ustanovitev energetskih regulatorjev v Maroku in Tuniziji do leta 2014 ter v Libiji do leta 2016, pa tudi funkcionalno neodvisnih upravljavcev prenosnih omrežij v državah Magreba do leta 2015 itd.),
- treba bi bilo povečati sodelovanje na področju obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti, vključno z intenzivnejšim sodelovanjem partnerskih držav pri razpravah o politikah in zadevnih instrumentih EU s področja obnovljivih virov energije. Pri tem bi bilo treba izhajati iz obstoječih ukrepov podpore v obliki nepovratnih sredstev, tehnične pomoči in poslovanja s tveganim kapitalom, ki se izvajajo v okviru Sklada za spodbujanje naložb v sosedstvo in prek evropskih razvojnih finančnih institucij. Lahko bi se pripravili skupni razpisi za inovacijske projekte. Doseže se lahko soglasje o načelih za naložbe v obnovljive vire energije in trgovino z njimi,
- v Mavretaniji in drugih podsaharskih državah se lahko za podporo sodelovanja na področju energetike prek ustreznih finančnih instrumentov uporabi pobuda trajnostna energija za vse.

39. Na podlagi obetov v regiji glede električne energije za leto 2020 bo treba izvesti precejšnje naložbe v proizvodne zmogljivosti (predvsem običajne, vendar z vedno večjim deležem energije iz obnovljivih virov) in infrastrukturna omrežja. Ker bo dokončanje zahodnosredozemskega električnega sklenjenega tokovnega kroga ustvarilo nove možnosti za pretoke električne energije v regijo po dveh koridorjih (Alžirija–Maroko–Španija–Francija in Alžirija/Libija–Tunizija–Italija), so argumenti v njegovo korist še močnejši.

40. Čeprav študije tehnične izvedljivosti že obstajajo, bo treba regulativnemu in finančnemu modelu za nove medsebojne povezave nameniti posebno pozornost in verjetno sprejeti poseben pravni okvir (medvladni sporazum). Treba je sprejeti pristop, ki temelji na koridorjih, poleg tega pa bodo potrebne precejšnje usklajevalne dejavnosti. Zato EU predlaga, da se imenuje posebni koordinator v dogovoru z zadevnimi državami.

41. Poleg tega:

- da bi ohranili nov zagon iz srečanja ministrov za energetiko v Alžiru junija 2010, se predlaga, da se enkrat letno skliče Energetski svet EU-Magreb, naslednje srečanje pa naj bi potekalo v prvem polletju leta 2013,
- EU predlaga začetek poglobljenega tehničnega dialoga z vsemi zainteresiranimi stranmi, da bi razpravljali o vseh zaporednih ukrepih v smeri integracije trga. Leta 2013 bi bilo mogoče organizirati forum za električno energijo, podoben Firenškemu forumu v EU,
- tehnično delo v zvezi z regionalnim povezovanjem opravljajo regionalne institucije, kot sta MEDREG in MED-TSO. To bi lahko dopolnili in podprli s posebnim projektom tehnične pomoči z začetkom leta 2013 (organizacija in priprava dokumentov za forum za električno energijo, podpora tehničnemu delu, posebne naloge za MEDREG in MED-TSO v zvezi z Magrebom, logistična podpora za letna ministrska srečanja itd.).

E. Okolje, podnebne spremembe, civilna zaščita

Okolje in podnebne spremembe

42. EU že podpira države Magreba in druge južnosredozemske partnerske države z vrsto dvostranskih ukrepov in s pobudo Obzorje 2020 o sanaciji Sredozemskega morja, da bi se okrepilo varstvo okolja in boj proti podnebnim spremembam.

43. Na ravni Magreba lahko EU:

- v skladu s srečanjem na vrhu Rio+20 razvije nadaljnje dejavnosti v zvezi z zelenim gospodarstvom v sodelovanju z državami Magreba, na primer z okrepitvijo podregionalne ali nadnacionalne komponente obstoječega projekta o trajnostnih načinih porabe in proizvodnje, ki ga financira EU,
- še naprej uporablja Sklad za spodbujanje naložb v sosedstvo za zbiranje dodatnega financiranja, da bi se krile naložbene potrebe regije na področju boja proti podnebnim spremembam in razvoja okoljskih infrastrukturnih projektov,
- s podporo sekretariata Unije za Sredozemlje, ustreznimi mednarodnimi finančnimi institucijami in sodelovanjem držav Magreba še naprej sodeluje pri izvajanju podregionalnih ali nadnacionalnih naložbenih projektov ali nacionalnih projektov, ki sodijo v dogovorjene okvire ali pobude, zlasti pobudo Obzorje 2020 o sanaciji Sredozemlja,
- v okviru integrirane pomorske politike v Sredozemlju nadalje spodbudi države Magreba, da razvijejo podregionalne ali nadnacionalne pobude za reševanje medsektorskih vprašanj v zvezi z morjem, kot so pomorski nadzor in varnost, pomorske avtoceste, znanje o morju in prostorsko načrtovanje, da bi se sprostil potencial „modre rasti“,
- okrepi sodelovanje pri ohranjanju živih morskih virov med EU in državami Magreba, zlasti v okviru Generalne komisije za ribištvo v Sredozemlju in Mednarodne

komisije za ohranitev tunov v Atlantiku. V okviru takšnega sodelovanja bi se lahko olajšala uporaba znanstvenih sredstev za boljšo oceno ribjih staležev ter trajnostno upravljanje virov,

- podpre partnerske države Magreba pri krepitvi zmogljivosti za oblikovanje in izvajanje politik in strategij na področju podnebnih sprememb, podporo razvoju z nizkimi emisijami ogljika, krepitev odpornosti na podnebne spremembe in izboljšanje dostopa do informacij,
- v okviru krepitve političnega dialoga med EU in južnim Sredozemljem o podnebnih spremembah še naprej spodbuja razvoj pilotnih projektov v državah, ki so zainteresirane za poskusno izvajanje tako imenovanega novega tržnega mehanizma, kakor je bilo dogovorjeno na pogajanjih v zvezi z Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja v Durbanu. Komisija se je v okviru dveh finančnih instrumentov Svetovne banke, in sicer partnerstva za pripravljenost držav za sodelovanje na trgu in partnerstva za zmanjšanje emisij ogljika, že zavezala, da bo pomagala pri pripravah na njegovo izvajanje. Te in podobne pobude bi lahko, če bodo pogoji ugodni, privedle do dvostranskih sporazumov z državami Magreba, ki bi omogočali uporabo sektorskih dobropisov, ki bi dopolnjevali precejšnje „lastne ukrepe“ v sektorju proizvodnje električne energije. Cilj je spodbujanje naložb v obnovljive vire energije in energetsko učinkovitost ter zmanjšanje učinkov emisij ogljika v energetskem sektorju. Zato bo Komisija začela posvetovanja v tej smeri s tretjimi partnerskimi državami. Če bodo razmere ugodne, bo obstajala zadostna sposobnost za črpanje sredstev in bodo naši partnerji zainteresirani, bo Komisija pripravila prošnje za pogajalske mandate.

Civilna zaščita

44. Regija Magreba je še posebej ranljiva za nesreče, ki jih povzroči človek, in naravne nesreče, ki bi lahko močno ogrozile prizadevanja regije za trajnostni razvoj. Ker ta regija leži blizu Evrope in je podobno kot Evropa ranljiva, kar zadeva učinke, povezane s podnebjem, lahko državam Magreba močno koristijo razvojne strategije, ki so odporne na podnebne spremembe, ter tesno sodelovanje na regionalni ravni in z EU, saj se naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek, ne ozirajo na meje. Civilna zaščita je ključni instrument za dobro sodelovanje in spodbujanje solidarnosti med državami.

45. Ker v sredozemski regiji obstajajo Atlas tveganja in učinkovite mreže nacionalnih informatorjev za civilno zaščito, bi lahko Magreb z okrepljenim sodelovanjem povečal svoje zmogljivosti za preprečevanje nesreč ter za prilagajanje, pripravljenost in odzivanje nanje ter prispeval h gospodarski, socialni in politični stabilnosti v regiji.

Na podlagi obstoječega sodelovanja na tem področju (vključno s programom za južno sosedstvo za preprečevanje, pripravljenost in odzivanje na naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek) lahko EU:

- spodbuja razvoj regionalnega pristopa k obvladovanju nesreč na podlagi preprečevanja in pripravljenosti, ne pa pristopa na podlagi odzivanja, z vsemi ključnimi zainteresiranimi stranmi,
- spodbuja okrepljeno medregionalno sodelovanje v Magrebu prek mreže nacionalnih informatorjev za civilno zaščito, da bi se zagotovil usklajen odziv na nesreče,

- pomaga pri razširitvi Atlasa tveganja na tveganja, ki niso zajeta v prvi različici in ki bi lahko vplivala zlasti na regijo Magreba,
- pomaga pri analizi vse večjih tveganj, ki nastajajo zaradi podnebja, in ustreznih preventivnih ukrepov prilagajanja,
- pomaga pri gradnji zmogljivosti in ozaveščanju v zvezi s preprečevanjem nesreč in pripravljenosti nanje ter nudi tehnično pomoč za razvoj pobud, kot so vzpostavitev nacionalnih platform za zmanjšanje tveganja nesreč in strategije civilne zaščite, da bi se okrepile zmogljivosti ter *ad hoc* preventivne strukture znotraj samih držav.

F. Migracije in mobilnost

46. Migracije in mobilnost imajo ključno vlogo v odnosih EU z državami Magreba. Obe strani se soočata s pomembnimi in večinoma podobnimi izzivi na tem področju. Imata skupen interes, da bolje upravljata zakonite migracije in boj proti nezakonitemu priseljevanju, vključno s trgovino z ljudmi, ter da okrepita spodbujanje mednarodne zaščite v regiji in kar najbolj povečata vpliv migracij na razvoj.

47. V okviru globalnega pristopa k vprašanju migracij in mobilnosti se EU zavzema za krepitev sodelovanja glede vprašanj v zvezi z migracijami ter okrepitev mobilnosti državljanov v varnem okolju. Na tej podlagi je EU v Sporočilu iz maja 2011[12] nekatere države južnega Sredozemlja povabila k dialogu o migracijah, mobilnosti in varnosti, da bi okrepila odnose z vsako od njih glede na njene potrebe, pripravljenost in sposobnost za sodelovanje na tem področju. Na tej podlagi sta se uradno začela dialoga z Marokom in Tunizijo, njun namen pa je skorajšnja sklenitev partnerstva za mobilnost.

48. Poleg tega je tudi veliko možnosti za povečanje podpore EU za sodelovanje na področju migracij in mobilnosti znotraj regije Magreba ter med Magrebom in podsaharsko Afriko. In sicer lahko EU:

- nadaljuje prizadevanja za popolno izvajanje obstoječih ministrskih izjav in akcijskih načrtov na področju migracij in razvoja s strani vseh zadevnih akterjev, zlasti evro-afriškega procesa migracij in razvoja („procesa v Rabatu“) ter partnerstva med Afriko in EU na področju migracij, mobilnosti in zaposlovanja,
- podpre sheme zakonite migracije med državami Magreba kot tudi med slednjimi in podsaharskimi državami,
- bolj sistematično izrabi možnosti za izboljšanje mobilnosti, ki jih ponuja Vizumski zakonik EU, vključno za skupine, kot so mladi, študenti ali civilna družba, ter izboljša obveščenost prek izmenjav informacij o obstoječih vizumskih režimih,
- spodbuja regionalno sodelovanje na področju mejnega nadzora in boja proti nezakonitemu priseljevanju v Magrebu in podsaharski regiji, med drugim z izmenjavo informacij na regionalni ravni, skupnimi analizami tveganj, skupnim upravljanjem in nadzorom meje ter policijskim sodelovanjem, vključno s trgovino z ljudmi in prepovedanimi drogami,
- spodbuja sodelovanje med državami v regiji na področju ponovnega sprejema, tako na območju Magreba kot tudi med državami Magreba in podsaharskimi državami, ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic migrantov,

[12] „Dialog o migracijah, mobilnosti in varnosti z državami južnega Sredozemlja,“ COM(2011) 292 Final z dne 24. maja 2011.

- še naprej pomaga državam Magreba na področju azila in mednarodne zaščite z ukrepi gradnje zmogljivosti v okviru severnoafriškega regionalnega programa zaščite ali s proučitvijo možnosti za morebitno preselitev,
- po potrebi zagotovi informacije o vprašanjih, povezanih s konzularno pomočjo in zaščito EU, ter razvije skupni pristop na področju, ki je vse bolj pomembno tako za države članice EU kot tudi za države Magreba.

Sklepna ugotovitev

49. Zgoraj opredeljeni predlogi kažejo, da EU podpira tesnejše povezovanje Magreba in ima pri tem neposreden interes. Napredek pri povezovanju bo odvisen predvsem od prizadevanj partnerskih držav samih. Krepitev dvostranskih odnosov med EU in državami Magreba lahko prispeva k izpolnitvi tega cilja – čeprav posredno – prek večjega zbliževanja standardov, predpisov in politik. Vendar so za dosego dejanskega zagona na tem področju potrebna prizadevanja na ravni Magreba.

50. Evropska komisija in visoki predstavnik se veselita razprave o teh predlogih z državami članicami EU in drugimi institucijami EU, da se zagotovi skupni pristop. O teh predlogih se bosta posvetovala tudi z zainteresiranimi stranmi iz Evrope in Magreba, vključno s predstavniki civilne družbe.

51. Evropska komisija in visoki predstavnik predlagata začetek dialoga o teh predlogih na visoki ravni med EU in Unijo arabskega Magreba. Prav tako pozivata druge evropske institucije, npr. Evropski parlament, da sodelujejo v tem dialogu s partnerji iz Magreba. Prav tako predlagata, da se zagotovi, da se ta vprašanja obravnavajo na rednih političnih dialogih, ki potekajo z državami Magreba. Vzpostavila bosta tudi stike z nevladnimi zainteresiranimi stranmi, kot so predstavniki civilne družbe in podjetij. S pomočjo takšnih izmenjav si Evropska komisija in visoki predstavnik želita še naprej pomembno prispevati k razvoju razprave o povezovanju v Magrebu.